

OFFENTLIGE FINANSER 9. februar 2023

DEBATINDLÆG

Dansk økonomi har aldrig været stærkere

Skrevet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Regeringen er på vildspor, når den postulerer, at der er økonomisk behov for at afskaffe store bededag for at løfte arbejdsudbud og råderum.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Indlægget er skrevet i samarbejde med Frederik I. Pedersen, cheføkonom i 3F; Ole Just, cheføkonom i HK; Erik Bjørsted, cheføkonom i Dansk Metal; Jonas Schytz Juul, cheføkonom i FH; og Thomas Søby, cheføkonom i IDA

Når man lytter til regeringens syn på dansk økonomi, får man næsten et deja-vu til 2016. Dengang forsøgte daværende statsminister Lars Løkke Rasmussen at fremmane billedet af en brændende platform for dansk økonomi med krav om nye store reformer, der ikke alene skulle »stramme bardunerne«, men som også skulle fremtidssikre samfundsøkonomien. Med sloganet 'Et stærkere Danmark' blev der afholdt '[topmøde' på Marienborg](#) med landets fremmeste økonomiske eksperter, topembedsmænd, erhvervsledere og arbejdsmarkedets parter mv. [Det indtryk, der efterfølgende stod tilbage](#), var dog ikke, at dansk økonomi var ramt af krise eller stod over for gigantiske udfordringer, og de mange reformer, Løkke ønskede, blev heller ikke efterfølgende til noget.

Trods manglende nye reformer er status i dag – her 6,5 år senere – at dansk økonomi formentlig aldrig har stået stærkere. Beskæftigelsen er siden maj 2016 steget med [ca. 325.000 personer \(svarende til 12 procent\)](#), uden at der kan spores nævneværdige tegn på overophedning med massivt indenlandsk [løn-](#) og [prispres](#) til følge. [Ledigheden](#) ligger tæt på rekordlavt, og det samme gør [langtidsledigheden](#). Arbejdsstyrken har aldrig været større. [Antallet af kontanthjælpsmodtagere](#) er historisk lavt, og [andelen af indvandrere i arbejde](#) er rekordhøjt.

” *Under coronakrisen har vi haft overskud på den offentlige saldo hvert eneste år, selv om der var forudset massive underskud*

[Betalingsbalancens](#) løbende poster landede sidste år med et overskud på omkring 350 milliarder kroner, svarende til at 'forretningen Danmark' i gennemsnit har tjent mere end 11.000 kroner i sekundet på økonomisk samkvem med udlandet. Overskuddet nåede således ca. 12 procent af bnp – et dybt kriminelt niveau, skulle man formaste sig til at spørge den tidligere amerikansk præsident Donald Trump, [der var efter lande med store betalingsbalanceoverskud med beskyldningen om, at deres valutaer blev holdt kunstigt nede til skade for den amerikanske konkurrenceevne](#).

[Vores udlandsformue ligger på godt 2.100 milliarder kroner](#), svarende til 77,5 procent af bnp.

Vores [industrivirksomheder er gennem flere år vokset stærkere end i vores nabolande](#). Konkurrenceevnen er bomstærk.

[Husholdningernes samlede formue er steget markant gennem en årrække](#). Det dækker over kraftigt stigende finansiell formue og en faldende gæld trods det forhold, at boligpriserne har været stigende.

Indtil vi fik den høje inflation sidste år, har de danske forbrugere – i modsætning til årene op til finanskrisen – [brugt færre penge, end de tjente](#). Selv gennem 2022 blev bankbogen polstret, så husholdningernes samlede indestående [ultimo 2022 lød på knap 1.100 milliarder kroner](#) – 46 milliarder mere end året før.

Og hvad med de offentlige finanser og det økonomiske råderum, som er, påstår regeringen, under så voldsomt et pres, at store bededag skal afskaffes?

Ja, under coronakrisen har vi haft [overskud på den offentlige saldo hvert eneste år](#), selv om der var forudset massive underskud. I 2021 blev det på hele 91 milliarder kroner, svarende til 3,5 procent af bnp – [EU's højeste](#).

Vi har endnu ikke tallene for 2022, men alle de [tilgængelige opgørelser](#) for [statens](#) finanser peger på et offentligt overskud, der er 2-3 gange større end de 32 milliarder kroner, Finansministeriet ventede så sent som i august.

Det offentlige har rigtig nok en gæld. Men gælden er faldende, og værdien af de finansielle aktiver er samtidig endnu større. Vi har således en offentlig nettoformue, der sidste år lå i [størrelsesordenen 400 milliarder kroner](#). Der er nu så meget 'krudt i kælderen', at vi i [Finansministeriets seneste lange fremskrivning](#) – trods demografisk modvind og finanspolitisk 'hængekøje' med offentlige underskud i en længere årrække – aldrig rammer en situation, hvor gælden igen bliver større end aktiverne. Vi har altså nettoformue (negativ nettogæld), så langt øjet rækker.

” *Det er svært at finde sammenlignelige lande, der på de afgørende økonomiske parametre står stærkere end Danmark lige nu*

Den strukturelle saldo, der er et mål for de offentlige finansers underliggende sundhedstilstand, som vi opgør det såkaldte råderum og styrer vores finanspolitik efter, har det efter alt at dømme også bedre. Vi har de senere år set systematiske opjusteringer af den strukturelle saldo. [Hvor man hvert eneste år siden 2014 forventede underskud, inden et finansår gik i gang, viser den efterfølgende 'revision', at der var overskud.](#) Alene for årene 2017-2021 er den strukturelle saldo blevet opjusteret med i gennemsnit 1 procent af bnp, eller hvad der svarer til 27,5 milliarder kroner. Det er voldsomt mange penge, for det er nemlig den 'valuta', man måler reformer og forsvarsforlig i.

Dansk økonomi står i en helt anderledes robust situation i dag end på noget tidspunkt før i den nyere danmarkshistorie – det gælder ikke mindst sammenlignet med finanskrisen. Det er meget svært at finde håret i hummersuppen.

Faktum er også, at det er svært at finde sammenlignelige lande, der på de afgørende økonomiske parametre står stærkere end Danmark lige nu. Det er derfor besynderligt, at regeringen nu igen forsøger sig med økonomisk kriseretorik og 'nødvendighedens politik'.

Det forhold, at pengene er fortsat med at fosse ind i statskassen, og det forhold, at så mange fra kanten af arbejdsmarkedet er kommet ind i varmen efter pandemien, indikerer, [at både det danske arbejdsmarked og de offentlige finansers sundhedstilstand er langt stærkere, end Finansministeriet vurderede efter sommeren sidste år.](#) Vi har tidligere set, at når først folk fra kanten af arbejdsmarkedet får en fod inden for dørene og kommer i arbejde, er der faktisk også mange af dem, der bider sig fast.

Vi kan derfor kun opfordre regeringen til at få lavet et 'kasseeftersyn' og opdateret 2030-fremskrivningen. Så kan vi få syn for sagn, om finanserne er så pressede, som regeringen giver indtryk af, og om der virkelig er brug for at afskaffe store bededag for at løfte arbejdsudbud og råderum.